

TOSCA

Välkommen
till Tosca

Kära publik – varmt välkomna till Folkoperan!

Tosca är en opera som inte lämnar någon oberörd, oavsett om du upplever den för första gången eller är en hängiven återbesökare. Sedan urpremiären i Rom år 1900, som försenades på grund av bombhot, har Puccinis drama blivit en hörnsten i operalitteraturen och spelats tusentals gånger världen över.

När Tosca för första gången sattes upp på Folkoperan 2003 blev det en stor framgång. Världen utanför teaterns väggar präglades då av oro och maktkamp med krigen på Balkan i färskt minne. År 2026 är läget knappast mindre dramatiskt; världens makthavare delar glupskt upp jorden, dess resurser och människor mellan sig och kulturen har blivit en slagpåse i den offentliga debatten. Mot denna fond möter vi en ny Tosca, iscensatt av regissören Eirik Stubø. Tillsammans med sitt konstnärliga team – scenograf och kostymdesigner Magdalena Åberg, ljusdesigner Ellen Ruge och maskdesigner Therésia Frisk – låter de sitt knivskarpa, renodlade sceniska berättande möta Puccinis emotionella maximalism.

2026 firar Folkoperan 50 år, varav dryga 40 här på Hornsgatan. Det känns fantastiskt att Puccinis operaklassiker följer med oss in i detta jubileumsår, med föreställningar både här på Hornsgatan och på Norrlandsoperan i Umeå. Den 4 augusti tar vi dessutom tillbaka operakonsten till Dalhalla utanför Rättvik. Vår Tosca tar plats på den vackra kalkbrottsarenan och återför den till ursprungsvisionen – en magisk scen för stor operakonst.

Vi tacklar vår medelålder med blicken stadigt fäst framåt, gasen i botten och presenterar inte mindre än tre nyskrivna musikdramatiska verk. Redan i maj möter ni skådespelaren Jonas Karlsson som filosofen Nietzsche i Joakim Stens Nietzsche kontra Wagner. I september är det urpremiär för operakabarén Jag är Ulla Winblad, där vi får möta Maja Stina, kvinnan bakom Bellmans odödliga epistlar, i 1700-talets Stockholm. Författaren Klas Östergren har skrivit librettot och Andrea Tarrodi har givit Bellman en ny musikalisk dräkt som glänsar av såväl opera, kabaré och jazz.

Vår foajé kommer fyllas med mindre föreställningar och konserter och lagom till själva födelsedagen i oktober blir det premiär för ytterligare ett nyskrivet verk med titeln Vem fan gillar opera? av Bahar Pars.

Men först Tosca! För oss som har förmånen att sitta här i salongen, vi som har ynnesten att få leva för konsten och kärleken, är hennes öde en påminnelse om världen utanför vår lilla teaters trygga väggar.

Varmt välkomna!

Jan Alexandersson, VD
Linus Fellbom, konstnärlig chef
Henrik Schaefer, musikalisk ledare

Elisabeth Meyer (Floria Tosca),
Per Lindström (Mario Cavaradossi).

Synopsis

Handlingen är förlagd till Rom i juni år 1800. Den kortvariga fria republiken har störtats och kungatrogna konservativa krafter har återtagit makten. Drottning Maria-Carolina styr Rom med stöd av Österrike. Samtidigt har de franska styrkorna under ledning av Napoleon Bonaparte trängt in i Norditalien och anhängare av revolutionens ideal önskar honom i tysthet välkommen.

AKT I I kyrkan Sant'Andrea della Valle

Cesare Angelotti, den tidigare konsulin i den nu störtade romerska republiken, har rymt från fängelset. Han söker skydd i kyrkan Sant' Andrea della Valle där hans syster markisinnan Attavanti gömt en flyktförklädning i familjens kapell.

I kyrkan arbetar konstnären Mario Cavaradossi med en målning föreställande Maria Magdalena. För sakristanen berättar han att porträttet inspirerats av en kvinna som han sett be i kyrkan.

Angelotti känner igen vännen Cavaradossi som också är en politiskt likasinnad republikan.

Just då anländer Cavaradossis älskade, sångerskan Floria Tosca och Angelotti gömmer sig. Tosca är svartsjuk. Hon känner igen kvinnan på målningen som markisinnan Attavanti. Cavaradossi lugnar Tosca och de bestämmer att de ska träffas senare samma kväll.

Varnade av ett kanonskott från kastellet flyr Cavaradossi och Angelotti från kyrkan strax innan polischefen baron Scarpia anländer. Han hittar den solfjäder som Attavanti lämnat som del av förklädningen till sin bror. Scarpia känner också igen markisinnan på Cavaradossis målning och misstänker att konstnären är inblandad i flykten.

Tosca återvänder till kyrkan för att berätta för Cavaradossi att hon blivit ombedd att sjunga på den kungliga festen. Scarpia använder indicierna med den upphittade solfjädern för att elda på hennes svartsjuka. Hon ger sig av för att konfrontera Cavaradossi. Scarpia triumferar över den dubbla möjligheten

att hänga den förrymde rebellen och samtidigt driva Tosca i sin egen famn. Parallellt firas budet om de kungatrognas påstådda seger mot Napoleons armé vid Marengo, med ett Te Deum.

I Palazzo Farnese

AKT II

Scarpia väntar på besked om den förrymda fången. Han inväntar också Tosca som ska anlända till palatset för att sjunga på festen som hålls för att fira segern över Napoleon.

Cavaradossi förs in men vägrar att avslöja var Angelotti gömmer sig. Tosca anländer till palatset och Cavaradossi tas till förhör. Scarpia försöker få Tosca att berätta var Angelotti är gömd medan Cavaradossi torteras i rummet bredvid. Tosca står inte ut och avslöjar Angelottis gömställe.

De avbryts av nyheten att segerryktet är falskt. Det är Napoleon som vunnit vid Marengo. Cavaradossi jublar och Scarpia beordrar att han ska avrättas.

Tosca vädjar om sin älskades liv. Scarpia säger att hon kan rädda Cavaradossi om hon ger sig till honom.

Tosca accepterar villkoren. Scarpia beordrar en skenavrättning av Cavaradossi och skriver under en passersedel, som ger dem fri lejd ut ur Rom. När Scarpia omfamnar Tosca stöter hon en kniv i hans bröst och han dör.

På taket på Castel Sant'Angelo

AKT III

Cavaradossi väntar på sin avrättning. Han ber fångvaktaren att få skriva ett avsked till sin älskade.

Tosca anländer och berättar att hon dödat Scarpia. Hon förklarar att avrättningen kommer vara en iscensatt skenmanöver och visar den passersedel som ska föra dem bort från Rom mot ett framtida liv i frihet.

När soldaterna avfyrar sina gevär visar det sig att Scarpia inte hållit sitt löfte. Cavaradossi skjuts till döds. Polismän anländer för att gripa Tosca för mordet på Scarpia.

Operan slutar i ett dramatiskt ess-moll.

Denise Beck (Floria Tosca),
Peter Kajlinger (Baron Scarpia).

Tosca

Musik: Giacomo Puccini

Libretto: Luigi Illica och Giuseppe Giocosa efter pjäsen La Tosca av den franske dramatikern Victorien Sardou

Musikaliskt arrangemang: Henrik Schaefer

Översättning: Tualisa Rangström med inspiration av Sven Nybloms översättning från 1904

Regi: Eirik Stubø

Dirigenter: Henrik Schaefer/Martin Thorell

Scenografi och kostym: Magdalena Åberg

Ljus: Ellen Ruge

Mask och peruk: Therésia Frisk

Dramaturg: Tualisa Rangström

Ensemble

Floria Tosca, berömd sångerska:

Elisabeth Meyer

Mario Cavaradossi, målare:

Kjetil Støa

Baron Scarpia, polischef:

Anders Larsson

Cesare Angelotti/fångvaktare:

Caspar Engdahl

Sakristanen: Viktor Rydén

Spoletta, polis: Thomas Volle

Sciarrone, polis: Philip Hartman

Ett herdebarn: Oliver Hagenfeldt Eek/

Rebecka Preston

Kör

Sopran: Astrid Banck Linderoth,

Jenny Viklund, Ulrika Nilsson

Alt: Amie Foon, Sally Lundgren*, Alice Störholt

Tenor: Svante Gustafsson, Thomas Volle,

Anders Werner

Bas: Caspar Engdahl, Philip Hartman,

Viktor Rydén

Adolf Fredriks musikklasser i Farsta 5G, 5H, 6G, 6H / Nacka musikklasser 5 Ma, 5 Mi / Sollentuna musikklasser 5 Ma, 5 Mb, 6 Ma, 6 Mb

Orkester

Flöjt: Henrik Lundberg, Elisa Onegård

Oboe: Siobhan Losciale, Victor Sjögren, Lisa Herlitz

Klarinett: Jan-Erik Alm, Elin Willert, Lucy Rugman

Fagott: Martin Krafft, Marie Nilsson Ek, Olivia Brisvall Rydqvist

Horn: Heléne Sikdal, Eva-Theresia Lundberg, Astrid Hemmingsson

Trumpet: Björn Nyman, Martin Lood, Elvira Broberg

Trombon: Mats Agnelid, Thobias Nilsson, Amelia Fridfors

Slagverk: Ulrik Nilsson

Harpa: Malin Kjellgren

Orgel/celesta/keyboard: Dmitry Tyapkin

Kontrabas: Joel Hedtjärn

*Deltar i Folkoperans talangprogram

Folkoperan

Biträdande regissör: Margaretha Söderling

Kormästare: Rodrigo Sosa Dal Pozzo

Barnkormästare: Pelle Olofson

Regiassistent: Caroline Gentele

Musikalisk instudering och repetitör:

Dmitry Tyapkin, Samuel Skönberg

Intimitetskoordinator: Nilla Hansson

Inspicient: Matilda Carlsson/

Jimmy Svensson

Teknisk koordinator, scenmästare:

Jim Larsén

Scenmästare: Viktor Engström
Scenmästare, rekvisitör, attributör:
Nina Richter
Dekortillverkning: Svensk Dekorproduktion
Dekormålning: Carin Ringmar, Annelie Eriksson, Bo Heinerö måleri
Ljus och bild: Tom Prehn
Ljustekniker: David Lindström
Kostymansvarig: Cilla Borg
Kostymtekniker: Christian Hedenfeldt, Maria Ekelund
Kostymtillverkning: Norrlandsoperans ateljéer och Skradderikompaniet LiLaRo
Färgning och patinering:
Clara Birnbaum Pantzerhielm
Mask- och perukansvarig: Therésia Frisk
Maskör: Angelica Ekeberg
Teknisk chef: Mina Lundstedt
Artistansvarig: Mia Göthe
Orkesterproducent: Johannes Pollak
Chefproducent: Jonas Palerius
Kommunikatörer: Frida Edoff, Olivia Johansson, Mette Klouman
Säljansvarig: Helena Vivejo
Biljettkassa: Sofia Ardelius, Kristin Carlsson, Indra Ek Sjödin
Foajévårdar och bar:
Bar Central Folkoperan
Producent Folkoperan Talang:
Sanna Strandberg Colling
Lokalvård: Tariiq Ali
Kommunikationschef: Susanne Reuszner
Konstnärlig chef: Linus Fellbom
Musikalisk ledare: Henrik Schaefer
VD och ekonomichef: Jan Alexandersson

Norrlandsoperan

Konstnärlig ledare opera: Dan Turdén
Producent: Robert Dahl Norsten
Produktionschef: Britta Amft
Kostymmästare: Maria Öhgren-Hedberg, Susanne Lidgren, Sandra Wahlström, Mysdan Adaméc, Emma Thor Domeij
Attributmakare: Catharina Carlsson
Dekorationsmästare: Maja Johansson
Kommunikations- och marknadschef:
Ulrika Mannberg
Kommunikatör: Peter Hållsten
VD: Helle Solberg

Tosca är en samproduktion mellan Folkoperan och Norrlandsoperan.

Nypremiär Folkoperan 8 april 2026.

Föreställningen är ca 2 timmar och 30 minuter inklusive paus.

Tack till: Onemotion IMC för reklambyrå-tjänster.

Stäng av din mobiltelefon. Fotografering, film- och ljudupptagning är inte tillåtet under pågående föreställning. Fotografier i programbladet är tagna under repetitioner inför premiären i september 2025 och överensstämmer kanske inte helt med det färdiga resultatet. Teaterrök, höga ljud och stark musik förekommer i föreställningen.

Peter Kajlinger (Baron Scarpia),
Denise Beck (Floria Tosca).

Tosca i historiens stormvindar.

Det är rejält stökigt. Ja, i Tosca förstås, men också i världen runt om operans handling råder allmänt tumult. En kamp om framtiden är i full gång. Spelplatsen för Tosca är Rom, som vi snarare kanske brukar förknippa med det förflutna än med framåtblickande. Historien ekar runt varje hörn i den eviga staden. En flanör som spetsar öronen kan höra tvåtusenåriga viskningar om det massiva romerska imperiet, lyssna in ljudet av den katolska kyrkans bultande hjärta och förnimma den långa kavalkad av celebriteter som har gjort staden till sitt hem.

År 1800 stormar det betänkligt. Den romerska republiken har nyss fallit – och efter ett sådant påstående vaknar kanske någon som faktiskt har lyssnat på historielektionerna i skolan till, räcker upp handen och frågar häpet va? Den romerska republiken, vad har det med 1800-talet att göra? Den tillhör antikens historia! Väl?

Jodå, det stämmer. Den första romerska republiken var en del av den antika världen i flera hundra år. Runt vår tideräknings början maldes den dock successivt ned av maktthungriga män som Julius Caesar, Augustus och Tiberius och förvandlades till ett kejsardöme. Fast det är förstås inte den romerska republiken som skvalpar runt i Toscas periferi, utan en annan, av betydligt modernare snitt. Mycket må ha förändrats mellan antikens dagar och 1800-talets början. Men en sak består: maktkamperna. Och för att begripa sig på den historiska bakgrunden till Puccinis opera behöver man kika lite närmare på den politiska röra som vid den här tiden präglar stora delar av Europa – och stifta bekantskap med minst en maktthungrig karl.

Av: Cecilia Düringer

Gymnasielärare i historia och
programledare för P3 Historia.

Vid sekelskiftet 1800 var det inte länge sedan som den stora revolutionen med frihet, jämlikhet och broderskap på agendan skakade Frankrike. I omdaning som skulle städa ut den gamla världen, rullade kungligheternas huvuden. Den chockartade utvecklingen fick monarker över hela Europa att 1. skälva av fasa i sina palats och 2. gå ut i strid mot den nya märkliga ordningen i Frankrike och de radikala idéer som varit del av den stora omvälvningen. Upplysningens tankar, det vill säga. Filosofiska och politiska visioner om andra sätt att styra än genom kungligt envælde, om yttrandefrihet och om att få lov att bli salig på sin egen fason. Sådant som namnkunniga författare vid namn Jean-Jacques Rousseau, Voltaire, Olympe de Gouges och Mary Wollstonecraft stött och blött i sina texter.

När så 1700-talet har lagt sig för att dö och det nya seklet inleds, är den franska revolutionen för tillfället över. I det kaos som efter flera ostadiga år till slut urartade i ett skräckvälde, har en herre från Korsika snirklat sig fram, gjort militär karriär och installerat sig själv på den politiska toppen. Han är en lågadeln, ser kanske inte så mycket ut för världen, men är en sjujädra strateg och befälhavare. Ännu är det ett tag kvar tills han ska utropa sig till kejsare, men år 1800 är det militära snillet Napoleon Bonaparte i allt väsentligt Frankrikes ledare. Och skulle man fråga honom själv, finge man kanske svaret att han också är hela Europas starke man.

Napoleons arméer har skördat stora framgångar i Toscas värld, det som en dag ska bli Italien men som vid den här tiden är ett lapptäcke av olika mindre furstendömen. Några år tidigare trampade fransmännen in i området och Napoleon erövrade med förbluffande effektivitet stora territorier. Bland annat Neapel och Rom hamnade under fransk kontroll – och fick en ny ordning. Ut med det gamla, konservativa och repressiva enväldet och in med ett modernt statsskick och upplysningens tankar som idémässig ledstjärna. Voilá: den romerska republiken såg dagens ljus. Den jagade rymlingen i Tosca, Cesare Angelotti, var en av dess konsuler. Mario Caravadosi som i operan ger sitt liv för att skydda Angelotti är också en vän av den nya världen. Den skönsjungande Floria Tosca själv verkar snarare sälla sig till det konservativa lägret genom sin djupa trohet till kyrkan, men ska med ett handfast grepp om en fruktkniv visa att kärleken i slutändan ändå trumfar eventuella politiska sympatier.

Frankrike är en av de storpolitiska aktörerna i Toscas omgivning. En annan är kejsardömet Österrike, som styr över vissa italienska stater och är allierade med andra. Österrikarna har, förutom de uppenbara storpolitiska, många anledningar att vilja sätta fransmännen på plats. Till exempel den olyckliga historien med Marie Antoinette, den österrikiska prinsessan som blev fransk drottning och slutade sina dagar i giljotinen. Marie Antoinette tillhörde den habsburgska kejsarätten och det är fortfarande hennes nära släktingar som styr i Österrike och dess lydstat. I kungariket Neapel-Sicilien regerar till exempel den habsburgska Maria Karolina – syster till den i Paris avrättade drottningen. Hon var ursprungligen lockad av de nyskapande upplysningsidéerna, men sedan bilan föll över systemens nätta nacke tar hon inte i något franskt ens med tång.

Utöver stormakterna finns en tredje maktfaktor: den katolska kyrkan och påven. År 1800 har Rom i över tusen år varit Kyrkostaten, ett självständigt rike med egna lagar och arméer. Överhuvud i Kyrkostaten är påven. En herre som ingalunda har jublat över den franska revolutionen och upplysningstankarna. Ett av revolutionärernas första drag var att ta strygrepp på kyrkan och prästerskapet i landet, och det är nog inte en alldeles vild gissning att katolicismens ledare absolut inte vill se en sådan utveckling sprida sig. Men med krigen som följde på revolutionen och sedan övergick till att föras efter Napoleons huvud riskerade den påvliga mardrömmen att bli verklighet. Och inte nog med det. Guds främsta sändebud på jorden knuffades alltså bort från sitt andliga och världsliga säte, när fransmännen intog Rom 1798 och kyrkostatens emblem ersattes med trikolorn.

Medan den dåvarande, ålderstigna påven tvingades att avsluta både karriären och livet i fransk fångenskap, transformerades Rom från föråldrad teokrati till modern republik. Men republiken blev kortlivad och år 1800, när Tosca utspelar sig, har kyrkans lojala män återfått makten med hjälp av Österrike och dess allierade. Någon påve finns ännu inte på plats, men samhället har vridits tillbaka till reaktionärt religiöst styre. Ja, närmast en polisstat, med sträng kontroll över befolkningen. Att vara upplysningsanhängare och läsa Voltaire är återigen förenat med stor fara. Den som dessutom beblandat sig med fransmännen eller ännu värre, som Angelotti, har haft befattningar i den fallna romerska republiken är stämplad som statsfiende av den hårdhänta regimen och dess hantlangare. Sådana som den sadistiske polischefen Scarpia.

Kjetil Støa (Mario Cavaradossi),
Denise Beck (Floria Tosca).

Marcus Jupither (Baron Scarpia).

Ja, som sagt: det är stökigt. Och trassligare ska det bli. Innan Toscas koncentrerade handling är över, ska tärningarna ha kastats ännu en gång och spelbrädet fått en ny uppställning. I operans första akt får vi höra om slaget vid Marengo i nordvästra Italien, där franska trupper drabbar samman med österrikiska. Napoleon Bonaparte har tagit sina mannar genom en verklig pärs och marscherat över Alperna. När de slutkörda soldaterna är framme i Italien passar den österrikiska generalen Michael von Melas på att gå till anfall – och fransmännen har inte en chans. De motas bort med så stor framgång att österrikarna utan tvekan framstår som slagets segrare. Underrättelser sänds raskt till Rom och får de konservativa krafterna att jubla över att den usla Bonapartes styrkor i stort sett helt tillintetgjorts. Men man ska som bekant inte ropa hej innan man är hela vägen över ån. I operans akt två kommer nya bud. Vid Marengo får general Melas en riktig kalldusch, när Napoleons trupper oväntat förstärks av nya soldater. Med en chock och ett brak vänds styrkeförhållandet och nästa kurir som sätter av mot Rom bär på ett helt annat budskap än den första. Nämligen att slaget vid Marengo, det man trodde var vunnit, i stället är förlorat. De österrikiska väktare som garanterade Roms säkerhet har fallit och när som helst lär Napoleons soldater komma klampande och återinföra republiken. Till de konservativas förfäran, men republikanhängarnas glädje.

Riktigt så blir det dock inte. Ingen ny romersk republik utropas. Vapnen byts i stället mot diplomati och Rom förblir under Kyrkostatens styre, men måste finna sig i att Napoleon och fransmännen dikterar vissa villkor. Män som Scarpia kan inte längre härska genom terror, och stadens upplysningsivrare och republikaner kan åtminstone i slutna sällskap få tala och tänka fritt. Kanske inte helt och hållet den dröm som Angelotti närde och gick i döden för, men ändå en rörelse framåt i den lilla stat som domineras av världens kanske mest reaktionära ledare.

Betyder det att lugnet nu kan lägga sig över Rom och de italienska staterna? Nej, det kan man inte påstå. Femton år senare faller slutligen Napoleon vid Waterloo och efter det flyttar Österrike fram sina positioner igen. Italien är som tidigare en brokig mosaik av olika stater, befolkade av vanliga italienare, som alltså varken kallar sig för eller känner sig som italienare ännu, och som inte alls är överens om vad som är bästa vägen framåt. Det råder inte precis enighet på Apenninska halvön.

De olika små staterna har alla eget styre, egen jurisdiktion, egen ekonomi. Man länkas till viss del samman via religionen, men kulturellt är klyftorna stora. Språkligt likaså. Dialekterna som talas i de olika staterna eller regionerna kan vara så olika varandra att det närmast rör sig om olika språk. Att kommunicera med varandra över gränserna är således svårt, vilket inte direkt borgar för gemensamma politiska projekt.

Ändå ska landet bara sju decennier senare, genom långa och trassliga strider och processer, knådas ihop till en sammanhängande stat. Lapptäcket spräddas upp och sys ihop till Kungariket Italien genom det så kallade Il Risorgimento, Italiens enande, fullbordat 1870. Och det är i enandets svallvågor som pjäsen La Tosca av den franska dramatikern Victorien Sardou författas. Den blir utskälld av kritikerna, men en stor publiksuccé med superstjärnan Sarah Bernhardt i rollen som Floria Tosca. Dramat transformeras sedan till Puccinis opera och spelas för första gången i början av 1900, i ett Rom där lugnet fortfarande lyser med sin frånvaro. Premiären får under dramatiska former skjutas upp till dagen därpå när operahuset, Teatro Costanzi, bombhotas av anarkister. För som alla vet, tar ju den politiska turbulensen i Europa inte slut med 1800-talet. Allt historiskt stök som utgör fonden till både operans handling och dess premiär följer med in i nästa århundrade, och gör sig påmint hela vägen in i vår minst lika röriga tid. Vilket gör att Tosca förblir aktuell. Maktkamper, passion och drömmar om frihet kan vi människor alltid spegla oss i – och kommer nog aldrig att få nog av.

Elisabeth Meyer (Floria Tosca).

Kjetil Støa (Mario Cavaradossi).

Henrik Schaefer (Dirigent),
Marcus Bartoletti (Sakristanen),
Marcus Jupither (Baron Scarpia),
kör, barnkör och orkester.

Henrik Schaefer (Dirigent
och arrangör), Folkoperans
orkester.

Kjetil Støa (Mario Cavaradossi).

Ett musikaliskt DNA.

Folkoperans musikaliska chef Henrik Schaefer svarar.

Av: Carin Bartosch Edström
Tonsättare, översättare
och författare

I opera är tonsättaren även dramaturg, textinterpret och musikalisk regissör. Nycklarna till verket finns i musikens konstruktion. Redan i de första barockoperorna används musikalisk symbolik, men det är först med Richard Wagner från mitten av 1800-talet som vi hittar ledmotiv med fasta definitioner kopplade till händelser, personer, föremål eller känslor. När ett ledmotiv hörs uppstår en specifik association, antingen på scenen eller enbart som en hörbar referens i samspel med handlingen.

Puccini var väl bevärdad i sin musikaliska samtid. Även i hans Tosca hör vi ledmotiv, som Toscas och Cavaradossis kärlek eller polischefen Scarpias ondska. Med samma underliggande effektivitet som Wagner låter Puccini sina motiv färga passager med flera lager av ledtrådar att nysta upp för publiken. Scarpias tritonusmotiv hörs redan i det allra första anslaget i förspelet, utan att han syns på scenen, som ett illavarslande omen. Bågen spänns ända till slutet av andra akten då temat skingras när hans eget liv rinner ut.

Första aktens Te deum är ett praktexempel på Puccinis känsla för musikdramaturgisk polyfoni. Vi befinner oss i kyrkan Sant'Andrea della Valle, ett stenkast från Palazzo Farnese där drottning Christina bodde vid sin ankomst till Rom och som idag hyser den franska ambassaden. Hjälten i Tosca, målaren Cavaradossi, och hans vän, dissidenten Agnelotti, har försvunnit iväg. Med list har Scarpia sått tvivel om Cavaradossis påstådda otrohet i Toscas hjärta. Hon ska bli hans redskap för att avrätta de båda efterlysta männen och nu njuter han av sin makt. Detta byggs upp från ett minimum av impulser av Puccini.

I det understa kompositionslagret hör vi först endast kyrkklockornas ödesmättade pendlingar mellan två toner. En melodi i oktaver börjar vandra i breda penseldrag varpå orgeln kommer in för att markera att vi fortfarande befinner oss i en kyrka. Snart läggs kanonskotten från fjärran på och vi får en rytm som rör sig obönhörligt framåt, kyrkklockor och kanonsalvor i växelverkan. Ödet är beseglat. Kören ansluter med sin mässande liturgiska sång. Efter ett orkesterklimax sjunger kören plötsligt helt a capella. Körens isolerade klang laddar rummet med en mänsklighet inför att de tunga brassackorden ska sluta akten. En kongenial illustration av ett krigsmaskineri som rullar på, ett politiskt maktmissbruk och den katolska kyrkans ständiga närvaro i dogmatiska formler.

Hur har då Folkoperans musikaliska chef, dirigenten Henrik Schaefer, gått tillväga för att tolka denna raffinerade opera? För att lyfta fram operahusets kammarformat har han skrivit ett arrangemang där han har valt bort stråkarna. Istället möter vi en blåsorkester som sitter på scenen när ridån går upp för första akten.

– Jag kunde inte tänka mig att inleda verket med en Mozartklang, berättar Henrik. För om man skalar ner orkestern rakt

av till 26 musiker betyder det enkelt träblås, en trumpet, en trombon, två horn. Då får man en fullständigt annorlunda och skirare klang än den maffiga orkester som Tosca är tänkt för. Jag vill framhäva det starka hotet som hörs i orkestern i allra första början, Scarpias tema. För att matcha den styrkan krävs en rejäl brassektion. Och vid alla ställen med fortissimo går det knappt att uppfatta stråket i Puccinis egen instrumentation. Då är det bättre att balansera de återstående resurserna med träblås och horn istället för en handfull stråkmusiker.

Ett djärvt alexanderhugg att ta bort hela stråksektionen från Tosca. Hur gick du vidare?

– Självklart strävar man efter att ligga så nära originalet som möjligt. Jag var heller inte intresserad av att skapa en helt ny modern klangvärld. Därför valde jag att lägga stråket i de befintliga blåsinstrumenten. Samtidigt är det viktigt att veta vilken effekt man är ute efter. Till exempel kan ett tremolo i violinerna översättas till en sordinerad trumpet. Eller som i den berömda cellokvartetten i sista akten, när Cavaradossi skriver ett avskedsbrev till Tosca innan han ska föras till avrättningen. Det är ett helt instrumentalt avsnitt där Toscas och Cavaradossis kärlekstema skildrar vad han skriver. Då söker man en intim klangfärg som är så varm som möjligt. Jag valde ett engelskt horn som första cello tillsammans med tre fagotter.

Fanns det några problematiska ställen?

– Ja, jag visste på förhand att i synnerhet två ställen skulle bli svåra. Därför inledde jag mitt arrangemang med att ta mig an dem. Det ena var början på Toscas aria Vissi d'arte. Eftersom den startar ur en tystnad där stråket knappt hörbart stöttar sången var det omöjligt att låta till exempel en oboe ackompanjera sången. Det hade blivit en alltför kärnfull ansats. Istället låter jag två flöjter och en klarinett glida in med sången. Det andra stället var inledningen till tredje akten, skildringen av hur staden Rom vaknar. Här är det nästan bara stråk och klockor i originalet. Därför valde jag en mjuk och varm brassklang.

Kan man säga att du på sätt och vis tillför nya element till operan, för det handlar inte bara om att instrumentera om musiken?

– Precis, det som gav mig absolutionen var att Puccini hade gjort det själv. Han hade instrumenterat om ganska långa operapartier för militärkapell. Nu var det ju inte militärorkester jag strävade efter här, dessutom har jag behållit harpa,

kontrabas, klockor samt orgel och celesta. Men i och med att han själv gjorde blåsmusikarrangemang ansåg han att musiken fungerade även i denna form.

Brasset i Puccinis originalpartitur spelar bara på några fåtal ställen i operan. Det funkar naturligtvis inte om man som vi har sex brassmusiker, man måste också underhålla dem, de kan inte bara sitta och vänta på sin tur. Och då uppstår nya klanger som kan överraska. Men allting är i Puccinis stil. Klarinetterna har mycket att göra. De är orkestrens kameleonter. Med sitt stora omfång från basregistret nästan ända upp till de högsta höjderna blir de otroligt användbara i olika konstellationer. Sen måste musikerna också få vila en aning mellan sina insatser.

Har vi idag en alltför snäv strävan efter musikalisk autenticitet?

– På Puccinis tid började grammofoner att spridas, så att man kunde lyssna på samma musik om och om igen. Men den stora allmänheten hade fram till dess hört en symfoni en gång och kanske aldrig mer, precis som med dagens nyskrivna stycken. För operor förhöll det sig lite annorlunda, de kunde återkomma på repertoaren. Men under 1800-talet skapades många parafraaser i alla möjliga musikaliska sättningar. Man kunde till exempel återuppleva Beethovensymfonier hemma genom att spela arrangemang för fyrhändigt piano. På Sicilien fanns en framstående oboist och tonsättare som hette Antonio Pasculli, som skrev om många operaarior och ensembler för oboe och piano.

Nu har ni en hel höst med Puccini framför er. Vad har du för förväntningar?

– Med den här uppsättningen av Tosca spelar vi hela 44 föreställningar. Det finns inget annat operahus i världen som kan matcha det. Vi har två starka sångarlag och jag alternerar på dirigentpulten med Daniela Musca, som bidrar till samarbetet med sitt romerska temperament. Så det finns inte ett enda tempo, ett enda sätt att dirigera verket på. Och när vi är klara med alla föreställningar kommer vi att ha musiken i vårt DNA.

Per Lindström (Mario
Cavaradossi), Elisabeth Meyer
(Flora Tosca), Wiktor
Sundqvist (Spoletta).

Peter Kajlinger (Baron Scarpia).

Gustav Johansson
(Cesare Angelotti).

TOSCA

Marcus Bartoletti (Sakristanen).

Folkoperans Talang- program.

Här upptäcks och utvecklas morgondagens operastjärnor.

Folkoperans talangprogram är en språngbräda ut i arbetslivet för morgondagens operaartister och bedrivs på både förberedande och professionell nivå.

Till den professionella nivån engageras sångare, instrumentaler och dirigenter som nyligen examinerats från konstnärliga högskolor. Varje år antas en handfull "operatalanger" som avlönas och deltar på samma villkor som övriga artister i Folkoperans föreställningar. Talangerna deltar i ett skraddarsytt program med fördjupning i hantverket, praktiskt lärande och coaching av erfarna operasångare, skådespelare, dirigenter och musiker. Genom samarbete med Voksenåsens Kultursenter i Oslo får talangerna också delta i workshops samt tillgång till ett nordiskt branschnätverk.

"Jag värderar mitt år i Folkoperans Talangprogram oerhört högt, då det har gett mig trygghet i mitt instrument och tron på att jag kan ta mig an större scener."

Karin Mobacke (sångartalang 2024/25)

En nyhet till våren 2026 är tävlingen TurboOpera som involverar unga librettister, kompositörer och regissörer. Här utforskas nya sätt att ta fram nyskriven opera och musikedramatik – i turbofart.

Talanger säsongen 2025/2026

Operasångare:

Marcus Bartoletti (Tosca), Solveig Bergersen (Olympiaden), Sally Lundgren (Tosca och Olympiaden), Gustav Johansson (Tosca).

Instrumentalister:

Adrian Littwold (violin), Esther Duerinck (violin), Elisa Onegård (flöjt), Lisa Herlitz (flöjt), Astrid Hemmingsson (horn).

Dirigenter:

Wolfgang Durán, Sitali Dewan.

Till Talangprogrammets förberedande nivå bjuder vi in musikelever i åldrarna 12-18 i Kulturskolans Orkesterskola/El Sistema att arbeta med operamusik vilket resulterar i en egen föreställning på Folkoperan som presenteras den 14 juni.

Talangprogrammet har världsstjärnan Nina Stemme som beskyddare, och fungerar som en brygga mellan utbildning och arbetsliv. Målet är att skapa fler arbetstillfällen, bredda rekryteringen och stärka återväxten inom svensk och nordisk opera.

Stöd Folkoperans talangprogram och gör det möjligt för unga operaartister att hitta en väg in i yrkeslivet

Talangprogrammet finansieras helt av externa medel från stiftelser, privatpersoner. För att utvecklas och finnas kvar behövs mer stöd och vi välkomnar både stora och små bidrag.

Bli givare till Talangprogrammet

Bidrar du med 50 000 kr eller mer per år, tre år i rad, blir du en del av vårt givarprogram där du kan följa talangernas utveckling på nära håll genom möten, inblickar bakom kulisserna och specialevent.

Nuvarande givare är: Olle Engkvists Stiftelse, Stiftelsen Signatur, The Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Anders Lindströms musikstiftelse, Unni Trolle, Karl Otto Bonnier, Annika Levin och Jacob Wallenberg, Eva Aronson, Lena Adelsohn Liljeroth med flera.

Tävlingen TurboOpera finansieras av Jacob Wallenbergs Stiftelse, särskilda fonden samt Olle Engkvists Stiftelse.

Låt de vackra rösterna fortsätta höras – även när din egen tystnat

Nu kan du enkelt testamentera en gåva till Folkoperan och därmed bidra till operakonstens utveckling, med juridisk trygghet och gratis hjälp att skriva ett testamente via juristfirman Lawly. Läs mer på folkoperan.se

Stöd talangprogrammet och få ditt namn på en salongsstol

Köp en stol för 5 000 kr på parkett eller 3 000 kr på balkong. Köp berättigar dig till ett namn på en salongsstol under tre års tid. Stolen köps via Folkoperans webbshop alternativt genom mail till biljett@folkoperan.se.

Många bäckar små...

Du kan också enkelt bidra med 200 kr via vår webbshop.

Wiktor Sundqvist (Spoletta),
Johan Gummesson (Sciarrone),
Marcus Bartoletti (Sakristanen),
Daniella Musca (Dirigent),
Peter Kajlinger (Baron Scarpia),
orkester och barnkör.

Folkoperans Talangprogram samarbetar med Kulturskolans Orkesterskola/El Sistema, Kungliga Musikhögskolan samt Voksenåsens Talangprogram i Norge.

Vad händer på Folkoperan?

Urpremiär 21 maj

Nietzsche kontra Wagner – musikteater om den laddade relationen mellan två genier.

Mötet mellan filosofen Friedrich Nietzsche och kompositören Richard Wagner blir starten på en intensiv vänskap och en lika dramatisk brytning. I musikteaterföreställningen Nietzsche kontra Wagner vävs en text av Joakim Sten samman med musik och filosofi till ett ömsint, kraftfullt och humoristiskt porträtt av en människa som försöker frigöra sig från sin tids största geni.

På scen möter vi skådespelaren Jonas Karlsson, operasångarna Vilma Skäryd och Philip Hartman, pianisten Dmitry Tyapkin och Folkoperans orkester under ledning av Henrik Schaefer. Regi: Tobias Theorell. Musik av Wagner, Liszt, Nietzsche, Bizet med flera.

Tosca tillbaka – operan till Dalhalla den 4 augusti

Den 4 augusti 2026 återvänder operakonsten till Dalhalla med Folkoperans Tosca. Publiksuccén flyttar in i kalkbrottets magiska scenrum, där röster, orkester och dramatik får en ny dimension. Det blir ett unikt möte mellan ett av operalitteraturens mest älskade verk och en av Sveriges vackraste och mest storslagna utomhusscener.

4 augusti i Dalhalla – köp dina biljetter på dalhalla.se

Urpremiär 17 september

Jag är Ulla Winblad – en lekfull operakabare där kvinnan i Bellmans epistlar äntligen får huvudrollen.

I 'Jag är Ulla Winblad' – en operakabare, får 1700-talets mest mytomspunna och omsjungna Stockholmskvinna en egen röst. Författaren Klas Östergrens libretto lyfter fram kvinnan bakom myten och Andrea Tarrodis tonsättning placerar henne i gränslandet mellan opera, Bellman och kabare, mellan lekfullhet och mörker.

På scen möts skådespelare som Björn Kjellman och Hanna Dorsin samt operasångare som Tessan-Maria Lehmuusaari, Wiktor Sundqvist, Olle Persson och Karolina Blixt med flera. Regi: Nora Nilsson. Dirigent: Gudrun Dahlgvist.

Välkommen till FOLKOPERAN FOAJÉ

Här skapas musikaliska möten mellan opera och andra musikgenrens och konstformer, och vi drömmer om kvällar med oväntade upplevelser och en brokig publikskara. Baren är öppen och du sitter i vår foajétrappa alternativt står.

Några programpunkter som kvarstår under våren:

14 april: After work med Folkoperan Talang. En konsert med sångare och instrumentalister i Folkoperans Talangprogram tillsammans med dirigenten Henrik Schaefer.

21 april: Myself/Myself/Myself, en operaperformance av Heinz-Juhani Hofman med operasångerskan Annika Fuhrham och skådespelerskan Paulina Palo.

9 maj: Boulanger-festival #4 med Campus Edsberg från Kungliga Musikhögskolan.

22 maj: Kan musiken förstås bakom verkligheten? Stråkkvartetten Treklang; Lucy Rugman, Henrik Schaefer, Anna Christenson tillsammans med en filosof.

KULTURNATTEN 18 april

Möt operamörkret under Stockholms kulturnatt. Vi håller öppet mellan 18–24 med guidade visningar, öppna repetitioner och kanske möten med operaspöket.

SOMMARKONSERT på Bysistorget den 14 augusti

Vi firar vår 50-årsdag med utomhuskonsert på närliggande Bysistorget. Mer information kommer senare i vår.

Gästspel våren 2026

2–3 juni 2026

Kamraterna presenterar: Challenger – en nyskriven opera om hopp, hybris och rymdhaveri.

Ett storskaligt nytt verk om människans drömmar, teknologins löften och det ögonblick då allt rämnar. Den 28 januari 1986 lyfte rymdfärjan Challenger från Cape Canaveral. 73 sekunder senare exploderade farkosten inför direktsända tv-kameror.

Musik: Joel Thoor Engström. Libretto: Sigrid Herrault. Regi: Ola Eliasson. Musikalisk ledare: Karin Haglund. Medverkande: Linnea Andreassen, Alexandra Büchel, Richard Hamrin, Erik Rosenius, Conny Thimander samt tre musiker.

Läs mer och köp biljetter på folkoperan.se

Obegränsad opera sedan 1976 – Folkoperan fyller 50 år

Folkoperan firar 50-årsjubileum under hela 2026. Det som började som ett turnerande operasällskap, grundat av unga visionärer som ville göra opera tillgänglig för alla, går nu in i nästa akt med högre tempo och stark framtidsriktning.

Passionen för operakonsten har varit alltid varit drivkraften. Folkoperan föddes ur behovet att frigöra operan från konventioner och göra den tillgänglig för alla, på svenska.

Folkoperan är en regional institution som ägs av Stiftelsen Folkoperan och är organiserad som ett aktiebolag. Ordförande i Folkoperan AB är Carolina Frände och ordförande i Stiftelsen Folkoperan är Gunilla Kindstrand.

Folkoperan mottar stöd av Kulturrådet, Region Stockholm och Stockholms stad.

Folkoperan är miljöcertifierade enligt ISO 14001.

Folkoperans vänner

Folkoperans vänner är en fristående förening som varje år delar ut stipendier till unga talanger inom operakonsten.

Läs mer och bli medlem för endast 300 kr/år (100 kr om du är under 25 år) på folkoperan.se/stod-oss/folkoperans-vanner eller maila vannerna@folkoperan.se

Folkoperan, Hornsgatan 72, 118 21 Stockholm
Biljetter: folkoperan.se

Läs mer om Folkoperan och alla våra evenemang på folkoperan.se. Anmäl dig gärna till vårt nyhetsbrev på folkoperan.se och följ oss gärna på Facebook, Instagram och X.

Wiktor Sundqvist (Spoletta),
Per Lindström (Mario
Cavaradossi).

Marcus Jupither (Baron Scarpia).

Tredje akten

Per Lindström (Mario Cavaradossi).

Denise Beck (Floria Tosca).

Rebecka Preston
(Ett herdebarn).

Oliver Hagenfeldt Eek
(Ett herdebarn).

Marcus Jupither (Baron
Scarpia), Elisabeth Meyer
(Floria Tosca).

FOLKOPERAN

NO
Norrlandsoperan

Ansvarig utgivare: Jan Alexandersson
Redaktörer: Susanne Reuszner och Tuvalisa Rangström
Foto inlägga: Mats Bäcker
Foto/design omslag: Onemotion IMC
Grafisk form: Onemotion IMC
Tryckeri: Scandinavian Print Group